

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies**
 - **Principiële goedkeuring m.h.o.o. adviesvraag aan de VREG en aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

De Vlaamse Regering wijzigt principiële het Energiebesluit van 19 november 2010 met betrekking tot de REG-premies. Deze wijzigingen houden o.a. het invoeren vanaf 2021 van een nieuwe premie voor de plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen met een maximaal AC-vermogen van de omvormer van 10 kVA. Tevens worden wijzigingen aangebracht aan de REG-premies voor nieuw geplaatste dak- of zoldervloerisolatie, nieuw geplaatste isolatie aan de buitenkant van een buitenmuur, nieuw geplaatste isolatie aan de binnenkant van buitenmuren en de plaatsing van warmtepompboilers. Een aantal wijzigingen hebben louter betrekking op de leesbaarheid van het Energiebesluit door het verwijderen van regelgeving die betrekking heeft op het verleden en niet meer van toepassing is. Ook wordt in uitvoering van het Vlaams Energie- en KlimaatPlan (VEKP) bepaald dat om de verduurzaming van de verwarming te stimuleren er vanaf 2021 geen premie meer wordt toegekend voor het vervangen van een stookolieketel bij beschermde afnemers en wordt de premie voor de vervanging van een stookolieketel door een gascondensatieketel verhoogd. Tevens wordt de doelgroep voor deze premie uitgebreid tot de doelgroep van de energielening.

Tot slot wordt voor decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2021 voorzien in een regeling m.b.t. een terugleververgoeding.

Over het ontwerp wordt vervolgens het advies van de VREG en van de afdeling Wetgeving van de Raad van State ingewonnen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/138 werd op 28 april 2020 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 7 mei 2020 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 2 juni 2020 verkregen.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

- 2.1.1. Invoeren van een premie voor de plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen met een met een maximaal AC-vermogen van de omvormer van 10 kVA

Fotovoltaïsche zonnepanelen met een omvormervermogen kleiner of gelijk aan 10 kVA kunnen als ze in dienst genomen zijn vanaf 1 januari 2021 niet langer gebruik maken van het principe van de terugdraaiende teller. Dit beïnvloedt de rendabiliteit voor potentiële investeerders.

Voor de opgewekte elektriciteit die onmiddellijk ter plaatse verbruikt wordt, blijft de vermeden kost gelijk aan de totale aankoopkost per kWh (gewogen gemiddelde van ongeveer €0,27/kWh).

De overige elektriciteit die zonnepaneeleigenaars injecteren op het net zullen ze aan een energieleverancier moeten verkopen. De vergoeding die ze per geïnjecteerde kilowattuur ontvangen, zal aanzienlijk lager liggen dan de aankoopkost voor elke van het net gehaalde kilowattuur (gewogen gemiddelde van ongeveer €0,27/kWh). (= de huidige vergoeding op basis van de terugdraaiende teller). We gaan ervan uit dat de injectie van de overige geproduceerde stroom per kWh €0,03 oplevert.¹ Er is echter nog geen duidelijkheid over de injectievergoeding die de markt zal bieden. €0,03/kWh is een aanname op basis van de huidige situatie.

De eenvoudige terugverdientijd voor investeringen in kleinschalige PV zou op die manier stijgen van ongeveer 8 jaar naar grootte-orde 13 jaar.

Om investeringen na 2020 voldoende aantrekkelijk te houden, voorzien we een investeringspremie. Op basis van de investeringskosten en de overige parameters is een berekening gemaakt van de vereiste premiehoogte om een terugverdientijd te bekomen van ongeveer 10 jaar (met €300 premie/kWp, bekomt men ongeveer 10 jaar eenvoudige terugverdientijd). Na 10 jaar is de installatie terugverdiend en kunnen de eigenaars nog 15 jaar genieten van “gratis” groene stroom. In die berekening van de terugverdientijd zijn de effecten van een nog in te voeren capaciteitstarief nog niet meegenomen. Als in de toekomst de invoering door de regulator van zo een capaciteitstarief significante effecten genereert voor de voormelde terugverdientijd, dan kan deze premie worden herbekeken.

Daarbij is in de berekening ook aangenomen dat de digitale meter PV-eigenaars aanzet om hun aandeel zelfafname te verhogen van ongeveer 27% naar 35%, wat mogelijk is door een betere inplanning van het gebruik van een aantal toestellen (afwasmachine, wasmachine, droogkast,...), zonder bijkomende investeringen. Dergelijk verhoogd zelfverbruik wordt ook naar voor geschoven in de beleidsnota Energie. Uitgaan van een veel hoger zelfverbruik dan 35% is moeilijk zonder bijkomende investeringen.

Als resultaat bekomen we met deze parameters een premie van €300 per kilowattpiek van de zonnepanelen (op een totale investeringskost per kWp van €1325 (geraamde prijzen begin 2021) voor de zonnepanelen en omvormer in de klasse 2,5-5 kWp, inclusief plaatsing en 6% BTW). Deze premie dient te worden afgebouwd naarmate de investeringskosten verder dalen en de elektriciteitsopbrengsten verhogen. De premie wordt ook begrensd tot 40 % van de investeringskosten, vermeld op de betreffende facturen.

¹ Bron: studie 3E op basis van de momenteel reeds operationele installaties met aparte meter voor injectie en afname

De investeringskosten zijn in de loop van 2019 gedaald van ongeveer €1400 naar €1320/kWp² (exclusief BTW). We veronderstellen dat deze in de komende jaren verder dalen met gemiddeld grootte-orde €75/kWp per jaar. Er wordt dan ook voorzien dat de premie afgebouwd wordt met €75/kWp per jaar en stopt vanaf 2025.

Deze premie richt zich enkel op investeringen die niet onder het verplicht minimumaandeel hernieuwbare energie vallen voor nieuwbouw (artikelen 9.1.12/2 en 9.1.12/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010). We gebruiken hiervoor hetzelfde criterium als nu gebruikt wordt voor de REG-premies voor hernieuwbare energie-installaties (enkel een premie voor gebouwen aangesloten op het distributienet of aanvraag stedenbouwkundige vergunning vóór 1 januari 2014).

De premie wordt afgetopt op 6 kW. Grotere installaties krijgen dan enkel een premie voor de eerste 6 kW, maar niet voor het gedeelte daarboven. Het resultaat is dat de premie dus geleidelijk kleiner zal zijn indien berekend per kW, indien men toch een installatie plaatst groter dan 6 kW. Op die manier houden we rekening met een schaalvoordeel, en wensen we in eerste instantie de geïnstalleerde capaciteit ook maximaal af te stemmen op het zelfverbruik en het potentieel voor integratie op het net. Om die reden wordt een verschillende premiehoogte gebruikt voor het deel tot 4 kW (in 2021 300 euro per kWp) en het deel +4kW tot en met 6 kW waarvoor een lagere premie (in 2021 150 euro per kWp) wordt verstrekt.

Enkel de PV-installaties die uiterlijk drie maanden na de indienstname bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder werden aangemeld, komen in aanmerking voor deze premie. Het is immers niet de bedoeling om gelijktijdig enerzijds steun te geven aan een dossier en anderzijds nalatige dossiers, die in extreme gevallen conform artikel 13.4.11 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zelfs een administratieve sanctie opgelegd kunnen krijgen, te belonen.

In het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 wordt in de periode 2021-2025 een jaarlijkse bijkomende capaciteit van 300 MW aan PV-installaties verondersteld. Vanaf 2025 wordt een groei van 318 MW aangenomen zodat in 2030 de doelstelling van 6,7 GWe zon-PV bereikt wordt. Eind 2019 bedroeg het PV-vermogen circa 3,3 GWe, met een aandeel van circa 60% van installaties met een maximaal AC-vermogen van de omvormer tot 10 kVA.

Met een aandeel van 60% in de vooropgestelde groei van 300 MW/jaar, verwachten we dat de komende jaren ongeveer 180 MW/jaar installaties < 10 kVA moeten geplaatst worden. Met een gemiddelde grootte van 4 kW komt dat neer op ongeveer 45.000 installaties. Een deel daarvan wordt geplaatst op nieuwbouw die verplicht in een minimumaandeel hernieuwbare energie moet voorzien en dus niet voor een premie in aanmerking komt. Naar schatting zijn er volgens de EPB-cijfers jaarlijks ongeveer 18.000 installaties in dat geval die niet in aanmerking komen voor de premie. Ongeveer 27.000 installaties per jaar zouden dan wel premiegerechtigd zijn.

2.1.2. Andere aanpassingen aan de REG-premies

2.1.2.1. Inleiding

Op basis van artikel 7.5.1 en 4.1.20 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kunnen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders openbaredienstverplichtingen worden opgelegd die onder meer betrekking kunnen hebben op programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik. Aan deze decretale basis wordt verder uitvoering gegeven door artikel 6.4.1 en volgende van het Energiebesluit. Deze artikelen hebben vooral betrekking op de openbaredienstverplichtingen van de (elektriciteits-)distributienetbeheerders en in beperkte mate ook op de openbaredienstverplichtingen van de aardgasnetbeheerders, de elektriciteitsleveranciers en de aardgasleveranciers. Tot en met 2011

² ODE marktbevraging begin 2020 (91 installaties)

werd gewerkt met een systeem van resultaatsverplichtingen inzake primaire energiebesparing in combinatie met enkele specifieke actieverplichtingen. Vanaf 2012 wordt louter nog gewerkt met actieverplichtingen. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen in bestaande gebouwen (woningen en niet-woningen): dak- of zoldervloerisolatie, muurisolatie, superisolerende beglazing, vloer- of kelderisolatie, thermische zonnecollectoren ("zonneboilers"), warmtepompen, warmtepompboilers en bijkomend voor niet-woongebouwen de energiezuinige aanpassing van de verlichting.. Voor woningen waar binnen een periode van 5 jaar minstens 3 en maximum 7 investeringen worden uitgevoerd waarvoor een premie wordt toegekend, is er een bijkomende bonus, de totaalrenovatiebonus. Voor niet-woongebouwen aangesloten op het elektriciteitsdistributienet of op het plaatselijk vervoersnet bestaat er daarnaast nog de REG-investeringssteun na audit of energiestudie .

Alle premievoorwaarden en -hoogtes zijn sinds 2012 in heel Vlaanderen gelijk. De elektriciteitsdistributienetbeheerders moeten bovendien specifieke aandacht schenken aan de sociaal zwakkeren (beschermden afnemers en andere categorieën van meest behoeftigen), door:

- Het verhogen van de premies voor bestaande woningen met 50% of tot een vast bedrag en voor hernieuwbare energie-installaties en nieuwbouwwoningen met 20% (enkel beschermden afnemers).
- Het verstrekken van een kortingsbon van 150 euro bij de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine (enkel beschermden afnemers).
- Het geven van een premie van 1800 euro voor de plaatsing van een individuele condensatieketel (enkel beschermden afnemers).
- Het uitvoeren van een gratis energiescan in de woning.
- In te staan voor de volledige trajectbegeleiding en uitvoering van dak- en spouwmuurisolatie en de plaatsing van nieuwe beglazing in private huurwoningen (huur en isolatiepremie).
- De organisatie van specifieke informatiesessies rond REG.

Daarnaast hebben de elektriciteitsdistributienetbeheerders de verplichting om op verzoek van de lokale besturen deze te ondersteunen bij hun lokaal energiebeleid, onder meer via energieboekhoudingen, energieaudits, energiezorgsystemen en het aanbieden van formules van derdepartijfinanciering of andere financieringsmechanismen voor de uitvoering van energiebesparende investeringen.

Tot slot gelden enkele verplichtingen inzake communicatie en sensibilisering.

2.1.2.2. Voorgestelde wijzigingen aan de REG-premies

Het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 vermeldt een aantal bepalingen gelinkt aan dit onderwerp.

- ... 'via vernieuwende ontzorgings- en financieringsinitiatieven stimuleren we de verhoging van de renovatiegraad.'
- 'wanneer er een aardgasnet in de straat ligt, mag vanaf 2021 een bestaande stookolieketel niet meer vervangen worden.'
- 'We werken samen met de bouwsector een actieplan uit om het aanbod van vakmensen te verzekeren zodat de kwaliteitsvolle uitvoering van ambitieuze renovatiedoelstellingen kan worden gegarandeerd.'
- 'Ter bevordering van de klantvriendelijkheid en de transparantie worden zoveel mogelijk premies die gericht zijn op energiebesparing, kwaliteitsverbetering en aanpassing van de woning in 1 loket gebundeld met het oog op een overkoepelende woningrenovatiepremie.'

Ter voorbereiding van de overkoepelende woningrenovatiepremie en rekening houdend met de bepalingen uit het Regeerakkoord, wordt voorgesteld om voor eindfacturen vanaf 2021 volgende wijzigingen aan de REG-premies aan te brengen:

- Afschaffing premie voor dakisolatie bij doe-het-zelf uitvoering.
- Afschaffing STS-voorwaarde bij plaatsing van muurisolatie langs de buitenzijde of de binnenzijde.
- Verhoging premie warmtepompboiler gekoppeld aan een bijkomende voorwaarde met betrekking tot thermische opslag.
- Toelaten combinatie premie voor een warmtepompboiler en lucht/luchtwarmtepomp.
- Afschaffing premie voor condensatieketels op stookolie voor beschermde afnemers.
- Verhoging premie voor condensatieketels voor de prioritaire doelgroep van de energieleningen die overschakelen van stookolie naar aard- of propaangas.
- Verlenging geldigheidsduur facturen van 12 naar 24 maanden.

2.1.3. De invoering van een “terugleververgoeding” voor decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2021

2.1.3.1. Europees kader

In de nieuwe Elektriciteitsrichtlijn (Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit) worden consumenten centraal gesteld in het energiebeleid van de EU. Ze worden aangemoedigd om volledig eigenaar te worden van de energietransitie, te profiteren van nieuwe technologieën om hun rekeningen te verlagen en actief deel te nemen aan de markt. Tegelijkertijd vereist de energietransitie een fundamentele transformatie van het energiesysteem. Hernieuwbare energie is essentieel om deze transitie te laten plaatsvinden, aangezien ze bijdraagt aan verschillende doelstellingen uit het energiebeleid: het leveren van bevoorradingszekerheid dankzij onder andere een daling van het belang van energie-import, een overgang naar een duurzaam energiesysteem met verminderde uitstoot van broeikasgassen, innovatie en nieuwe ontwikkelingen die leiden tot groei en jobs en lagere energiekosten voor de EU-economie.

Dankzij technologische ontwikkeling, innovatie en het energiebeleid, hebben we de afgelopen jaren een groei gekend van technologieën voor hernieuwbare energie en netintegratie, voor zowel groot als kleinschalig gebruik. Hierdoor kunnen bedrijven en huishoudens in toenemende mate, geheel of gedeeltelijk, hun eigen elektriciteit produceren en verbruiken, ofwel onmiddellijk ofwel op een uitgestelde manier via decentrale opslag, achter de meter. Mede dankzij het concept van zelfconsumptie worden passieve consumenten daarom actieve prosumenten of actieve afnemers.

In een werkdocument³ zet de Europese Commissie omtrent het waarderen van de ‘overtollige’ elektriciteit van prosumenten in op zelfconsumptie en marktgebaseerde aanpak. Naarmate het marktontwerp wordt hervormd, zal verdere uitrol van eigen verbruik plaatsvinden op een pure marktbasis: de elektriciteit die niet zelf wordt verbruikt maar in het net wordt geïnjecteerd, zou tegen een marktprijs worden beloond. De Europese Commissie geeft in haar werkdocument aan dat beleidsmatig gezien dit de meest duurzame optie is.

In de Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (EMD-richtlijn) is het recht om als actieve afnemer zelf opgewekte elektriciteit te verkopen opgenomen. Die richtlijn is in werking sinds 4 juli 2019 en moet (voor het merendeel van zijn bepalingen) tegen 31 december 2020 worden omgezet. Artikel 15, lid 2, b) van de Richtlijn stelt:

³ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1-EN_autre_document_travail_service_part1_v6.pdf

2. De lidstaten zorgen ervoor dat actieve afnemers:

...

b) het recht hebben door henzelf opgewekte elektriciteit te verkopen, ook door middel van stroomafnameovereenkomsten;

Dit voorontwerp van besluit zorgt voor een (gedeeltelijke) omzetting van dat artikel. Een omzetting van alle verdere bepalingen ten aanzien van actieve afnemers is voorzien in een afzonderlijk regelgevend traject.

Ook artikel 21 van richtlijn (EU) 2018/2001 bepaalt dat de lidstaten ervoor zorgen dat zelfverbruikers van hernieuwbare energie individueel of via aankoopgroeperingen, het recht hebben om hernieuwbare energie te produceren, ook voor eigen verbruik, en hun overtollige productie van hernieuwbare elektriciteit op te slaan en te verkopen. Artikel 21, lid 2, a) van die Richtlijn stelt:

2. De lidstaten zorgen ervoor dat zelfverbruikers van hernieuwbare energie individueel of via aankoopgroeperingen, het recht hebben om:

a) hernieuwbare energie te produceren, ook voor eigen verbruik, hun overtollige productie van hernieuwbare elektriciteit op te slaan en te verkopen, ook via hernieuwbare-stroomafnameovereenkomsten, elektriciteitsproducenten en regelingen voor peer-to-peerhandel, zonder dat zij worden onderworpen:

i) met betrekking tot de elektriciteit die zij verbruiken van of invoeden in het net, aan discriminerende of onevenredige procedures en tarieven, en aan nettatarieven die de kosten niet weerspiegelen;

ii) met betrekking tot hun zelfopgewekte elektriciteit uit hernieuwbare bronnen die op hun eigen locatie blijft, aan discriminerende of onevenredige procedures en enig tarief of enige vergoeding;

2.1.3.2. Vlaams kader

Voor decentrale productie-installaties van maximaal 10 kVA met een terugdraaiende teller compenseert elke kWh elektriciteit die wordt geïnjecteerd op het net een kWh die op een ander moment van het net wordt afgenomen. Impliciet komt dit neer op een vergoeding van de leverancier voor de elektriciteit die wordt geïnjecteerd op het net.

Het eventuele surplus op jaarbasis aan elektriciteit die door zonnepaneleneigenaars wordt geïnjecteerd in het net wordt niet doorverkocht zoals soms ten onrechte wordt gedacht. Deze overschotten zorgen er voor dat de netbeheerders minder elektriciteit moeten aankopen om de netverliezen te compenseren. Hier wordt momenteel door geen commerciële partij voordeel uitgehaald. Dit voldoet echter niet aan de Europese richtlijn die een evenwichtsverantwoordelijkheid of financiële overname hiervan voorziet voor alle elektriciteit die geïnjecteerd wordt in het net.

Voor installaties geplaatst vanaf 1 januari 2021 geldt het principe van terugdraaiende teller niet meer. Vanaf dan wordt het des te belangrijker om de momenten waarop je elektriciteit gebruikt af te stemmen op de momenten dat die ook lokaal geproduceerd wordt ('zelfverbruik'). Elektriciteit die door de zonnepanelen wordt geproduceerd maar niet rechtstreeks verbruikt, wordt geïnjecteerd op het net. Artikel 15.3.5/13 van het Energiedecreet bepaalt dat voor productie-installaties voor zonne-energie met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA die geïnstalleerd worden vanaf 1 januari 2021 de elektrische productie die geïnjecteerd wordt op het distributienet moet worden opgekocht. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten, en wie tegen welke minimumvergoeding moet opkopen. Voor andere decentrale productie-installatie bepaalt het Energiedecreet in artikel 7.5.1 dat de Vlaamse Regering, na advies van de VREG, aan de leveranciers en netbeheerders openbaardienstverplichtingen kan opleggen inzake programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen, minimumnormen inzake rationeel energiegebruik

bij hun afnemers en investeringen in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties, installaties voor de productie van groene stroom, groenestroomcertificaten of warmtekrachtcertificaten.

Om de waarde van de geïnjecteerde elektriciteit te bepalen, willen we in het Vlaamse Gewest beroep doen op een marktgebaseerde aanpak zoals de Europese Commissie ook aanraadt. Die door het Vlaamse Gewest uit te rollen aanpak wordt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 1, 2 en 13 nader uiteengezet

2.2. Artikelsgewijze bespreking

ARTIKEL 1, ARTIKEL 2, EN ARTIKEL 13

Naast de verplichte gegevens die in een leveringscontract opgenomen moeten zijn, worden met deze artikelen ook de gegevens vastgelegd die in een terugleveringscontract moeten opgenomen worden. Tevens worden de begrippen “leveringscontract” en “terugleveringscontract” gedefinieerd.

Alle decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA die in dienst (datum AREI-keuring) worden genomen worden vanaf 1 januari 2021 en over een digitale meter beschikken, zijn verplicht om een terugleveringscontract af te sluiten en zodoende ook evenwichtsverantwoordelijkheid op te nemen voor hun injectie. Dit geldt ook voor installaties waarvoor de duurtijd van de regeling, vermeld in de artikelen 4.1.30/1 en 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, verlopen is.

Voor die installaties zal elke elektriciteitsleverancier een actief aanbod moeten doen aan een prosumant waarmee hij een leveringscontract heeft, om de geïnjecteerde stroom op te kopen (= beperkte vermarkting). De leverancier kan vrij bepalen tegen welke waarde hij die injectie waardeert. In het buitenland en op basis van de beperkte gevallen in Vlaanderen, zien we dat dit vaak een aanbod is met een vaste prijs voor elke geïnjecteerde kWh. Een vaste vergoeding, een vergoeding op basis van omvormervermogen of een ander vergoedingsmodel wordt met dit artikel niet uitgesloten. Vanaf 2021 zullen er ook de technische mogelijkheden zijn om een dynamische prijs aan te bieden voor de geïnjecteerde stroom. Bij een contract met een dynamische prijs, volgt de prijs de evolutie van elektriciteitsprijs op de elektriciteitsmarkt. Een geïnjecteerde kWh is dan meer waard op momenten van hoge vraag en laag aanbod aan elektriciteit en vice versa.

Het technisch reglement distributie elektriciteit (TRDE) bepaalt ook de mogelijkheid vanaf 1 januari 2021 voor twee aparte allocatiepunten: een allocatiepunt voor injectie en een allocatiepunt voor afname. Dit maakt het technisch mogelijk dat er een apart contract wordt afgesloten voor injectie, bij een andere elektriciteitsleverancier dan de elektriciteitsleverancier voor afname (= volledige vermarkting). Zodoende kan een prosumant dus ook ingaan op een aanbod van een andere leverancier dan zijn eigen leverancier om zijn injectie te vermarkten.

Indien een prosumant niet ingaat op een aanbod van een marktpartij die zijn stroom opkoopt en dus niet over een terugleveringscontract beschikt, wordt deze geabsorbeerd door de netbeheerder aan een minimumvergoeding van €0/kWh met overname van de evenwichtsverantwoordelijkheid. Dit geldt zowel voor de nieuwe installaties vanaf 2021 als voor alle andere bestaande decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA. Tegen een achtergrond van elektriciteitsprijzen op de groothandelsmarkt die in april 2020 vier weekends op rij onder nul zakten kan dat nultarief wel degelijk als een minimumvergoeding gezien worden. Door steeds meer hernieuwbare energie en in het bijzonder door de coronamaatregelen is overcapaciteit ontstaan en moeten producenten soms betalen voor de stroom die ze op het net zetten. De verwachting is dat in de toekomst (met meer hernieuwbare energie) er steeds meer dergelijke periodes zullen zijn. De netbeheerder kan deze stroom gebruiken voor het compenseren van zijn netverliezen of in het kader van zijn rol als sociale leverancier.

Ook prosumenten met een installatie in dienst genomen vóór 1 januari 2021 kunnen van bovenstaande regeling gebruik maken mits ze beschikken over een digitale meter en onherroepelijk volledig afstand doen van hun recht op 15 jaar terugdraaiende meter vanaf indienstname van hun installatie of dat recht is verlopen. Op dat moment is ook voor die installaties een terugleveringscontract verplicht.

ARTIKEL 3

Dit artikel bevat wijzigingen aan artikel 6.4.1/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het betreft aanpassingen van de REG-premies m.b.t. woongebouwen:

- Een wijziging van de voorwaarden voor de bestaande premie bij nieuw geplaatste dak- of zoldervloerisolatie.
- Een wijziging van de voorwaarden voor de bestaande premie voor door een aannemer nieuw geplaatste isolatie aan de buitenkant van een buitenmuur.
- Een wijziging van de voorwaarden voor de bestaande premie voor door een aannemer nieuw geplaatste isolatie aan de binnenkant van buitenmuren.

Tot slot worden in de tabellen van artikel 6.4.1/1 een aantal verouderde rijen opgeheven.

Hoewel ondertussen 83% (cijfers REG-enquête 2019) van de woningen in Vlaanderen beschikt over dakisolatie, zijn er nog steeds een aanzienlijk aantal gebouwen, zowel met woonfunctie als andere, die niet over voldoende dakisolatie beschikken. Dankzij doorgedreven en succesvolle campagnes in het verleden, werden de meeste gebouwen die op een eenvoudige manier konden worden geïsoleerd, al aangepakt. Het laaghangend fruit is ondertussen geplukt. De restcategorie betreft vermoedelijk gebouwen waar de dakisolatie niet zomaar kan aangebracht worden, waar er ook een volledige, dure, dakrenovatie nodig is, waar eventueel asbest aanwezig is of waarvan de eigenaar niet over voldoende financiële middelen beschikt om de nodige investeringen te doen.

Eenzijds kunnen we stellen dat de nog resterende daken veelal niet via doe-het-zelf kunnen worden geïsoleerd, anderzijds is de premie voor dakisolatie voor een doe-het-zelver ondertussen dermate laag, nl. 2 euro/m² (5,25 euro/m² voor beschermde afnemers), dat de incentive onvoldoende is om de doelgroep te overhalen over te gaan tot investeren. We stellen ook vast dat het aantal uitbetaalde premies voor dakisolatie uitgevoerd door een doe-het-zelver de laatste jaren zeer sterk is gedaald, tot ongeveer 11% (17% voor beschermde afnemers) van het totale aantal dakisolatiepremies in 2018 en 2019.

Er wordt voorgesteld om zowel voor woon- als andere gebouwen enkel nog een premie toe te kennen voor dakisolatie geplaatst door een aannemer. Voor woongebouwen geldt dit zowel voor beschermde afnemers als voor andere afnemers.

De voordelen:

- Kwaliteitsgarantie bij uitvoering door een aannemer.
- Fraudebeperking: geen premie voor isolatiemateriaal dat wordt aangeschaft (volgens de factuur), maar nooit wordt geplaatst.
- Verlaging van de administratieve lasten (bij de dossierbehandelaar) voor dossiers met een beperkte premie.
- Voorbereiding op de eengemaakte woningrenovatiepremie.

Artikel 6.4.1/1. punt 3° van het Energiebesluit bepaalt voor werkzaamheden voor muurisolatie aangebracht langs de buitenzijde, uitgevoerd vanaf 1 januari 2021 het volgende: 'Voor werkzaamheden die worden uitgevoerd vanaf 1 januari 2021, moeten de gebruikte materialen, de plaatsingstechnieken en de plaatsers volledig voldoen aan de STS, vermeld in artikel 13 van het ministerieel besluit van 6 september 1991 tot opstelling van typevoorschriften in de bouwsector, voor de plaatsing van isolatie aan de buitenkant van buitenmuren.'

Het WTCB is enige jaren geleden een proces opgestart om samen met de stakeholders een voorstel voor deze STS uit te werken maar tot op heden is deze STS echter nog niet beschikbaar. Volgens de laatste informatie die van het WTCB werd bekomen, mag niet worden verwacht dat op relatief korte termijn de uitwerking van deze STS wel zal kunnen worden afgerond.

Voor muurisolatie aangebracht langs de binnenzijde, bepaalt artikel 6.4.1/1. punt 4° voor werkzaamheden uitgevoerd vanaf 1 januari 2021 het volgende: Voor werkzaamheden die worden uitgevoerd vanaf 1 januari 2021, moeten de gebruikte materialen, de plaatsingstechnieken en de plaatsers volledig voldoen aan de STS, vermeld in artikel 13 van het ministerieel besluit van 6 september 1991 tot opstelling van typevoorschriften in de bouwsector, voor de plaatsing van isolatie aan de binnenkant van buitenmuren.

Ook de STS voor het plaatsen van isolatie aan de binnenkant van buitenmuren zal op korte en middellange termijn niet kunnen worden ingevoerd.

Bijgevolg wordt voorgesteld om deze voorwaarde zowel voor de premie voor het isoleren van buitenmuren langs de buitenkant, als langs de binnenkant te schrappen.

Voor het isoleren van buitenmuren langs de binnenzijde blijft de voorwaarde behouden dat de uitgevoerde werkzaamheden moeten worden begeleid door een architect die ingeschreven is in de tabel van de Orde van Architecten en die een controletaak uitoefent op de werkzaamheden, of dat de isolatiematerialen moeten worden geplaatst door een aannemer waarvan op het ogenblik van de uitvoering minstens de zaakvoerder of een werknemer beschikt over een certificaat van bekwaamheid als vermeld in artikel 8.5.1, § 1, 8°, van dit besluit. Indien de voormelde aannemer niet beschikt over voormeld certificaat van bekwaamheid, dan wordt de kwaliteitsvolle uitvoering gevalideerd door een persoon die beschikt over een certificaat van bekwaamheid als vermeld in artikel 8.5.1, § 1, 8°.

ARTIKEL 4

Dit artikel bevat wijzigingen aan artikel 6.4.1/1/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het betreffen aanpassingen van de REG-premies m.b.t. woongebouwen:

- Het wijzigen van de voorwaarden bij de bestaande premie voor de plaatsing van warmtepompboilers.
- Het invoeren van een nieuwe premie voor de plaatsing op een dak van fotovoltaïsche zonnepanelen met een maximaal AC-vermogen van de omvormer van 10 kVA.

Tot slot worden in de tabellen van artikel 6.4.1/1/1 een aantal verouderde rijen opgeheven.

Warmtepompboilers zijn een belangrijke technologie voor de energietransitie. Bij de aanmaak van sanitair warm water gebruikt een warmtepompboiler een warmtepomp voor de opwarming van het water in de tank, waardoor het een hernieuwbare manier is om sanitair warm water aan te maken. Zoals ook aangegeven in het Vlaams Energie-en Klimaatplan kan men in vergelijking met een elektrische boiler 70% elektrische energie besparen met een warmtepompboiler. Het Vlaams Energie-en Klimaatplan geeft aan dat de vervanging van elektrische boilers door warmtepompboilers bijdraagt aan de energiebesparingsdoelstellingen: "In 2018 werden 2726 warmtepompboilers geplaatst in bestaande woongebouwen. In 2019 en 2020 wordt uitgegaan van de plaatsing van 2200 warmtepompboilers in bestaande woongebouwen. Voor de periode 2021-2030 wordt uitgegaan van de plaatsing van gemiddeld 4500 warmtepompboilers per jaar, waarvan 4050 (90% van 4500) in bestaande woongebouwen zal geplaatst worden. Er wordt uitgegaan van een gemiddeld sanitair warm water gebruik per gezin van 3000 kWh en van een gemiddelde SPF van 3 voor de warmtepompboiler. Dit levert per warmtepompboiler een besparing van 2000 kWh op. Dit levert in 2030 een energiebesparing op van 90 GWh." Naast de efficiëntie van de technologie is de warmtepompboiler stuurbaar en niet afhankelijk van de niet-regelbare zon.

Stuurbare systemen zoals de warmtepompboiler worden steeds belangrijker in een energiesysteem dat moet kunnen inspelen op een hoger aandeel variabele hernieuwbare energiebronnen en het verlagen van de pieken. Bovendien kunnen warmtepompboilers een belangrijke rol spelen in het netbeheer via hun thermische buffer – en zijn daarmee een volwaardig alternatief voor een opslagbatterij - en flexibele aansturing om op hogere temperatuur te werken. Op de meest eenvoudige manier kan dit door de warmtepompboiler te linken aan de PV-installatie en deze bij een grote hoeveelheid aan geproduceerde PV stroom te laten werken op een hogere temperatuur. De warmtepompboiler kan ook gelinkt worden aan een energiebeheersysteem dat inspeelt op het gedrag en de comfortwensen van de bewoners. Eenmaal er financiële impulsen zullen zijn vanuit flexibele energieprijformules bij de leveranciers en vanuit een tariefstructuur met een “time of use”-aspect kan de warmtepompboiler daarop inspelen met een energiebeheersysteem dat gelinkt is aan de digitale meter.

De premie voor de warmtepompboiler werd ingevoerd in 2019 met een jaarlijks afbouwscenario van deze premie. Voor eindfacturen van 2019 bedroeg de premie 400 euro voor woongebouwen en voor niet-woongebouwen voor warmtepompboilers met een vermogen van maximum 2 kW, met een vermogensafhankelijke verhoging van de premie voor hogere vermogens, met een maximum van 40% van het factuurbedrag (incl. BTW voor woningen en woongebouwen, excl. BTW voor andere gebouwen). Vanaf 2020 bedraagt de premie 300 euro, met een gelijkaardige vermogensafhankelijke verhoging van de premie voor hogere vermogens voor niet-woongebouwen.

Er wordt voorgesteld om vanaf 2021 de premie voor een warmtepompboiler zowel voor woon- als niet-woongebouwen te behouden op 300 euro in plaats van de geplande verlaging naar 200 euro door te voeren. Dit wordt gekoppeld aan de bijkomende voorwaarde dat de warmtepompboiler beschikt over een regeling om de warm watertemperatuur te verhogen bij een extern signaal om zo aan thermische opslag te kunnen doen. Bij een premie van 300 euro bedraagt de terugverdiendtijd van de vervanging van een elektrische boiler, met de klassieke tweevoudige meter, door een warmtepompboiler ongeveer 5 jaar.

Concreet kan het setpoint dat standaard bijvoorbeeld 48°C is, verhoogd worden naar een hoger setpoint dat men vooraf kan instellen, bijvoorbeeld 60°C. Wanneer de warmtepompboiler een extern signaal krijgt, schakelt deze over op dit hoger setpoint. Dit extern signaal kan van de PV-omvormer of een energiebeheersysteem komen.

Het overgrote deel van de warmtepompboilers die momenteel op de Belgische markt beschikbaar zijn, voldoet reeds aan deze voorwaarde.

Om eindklanten te helpen bij het kiezen van een warmtepompboiler die over deze regeling voor sturing beschikt, kan een lijst worden opgesteld met de warmtepompboilers die hieraan voldoen. Daarnaast kan ook een overzicht worden gemaakt van de verschillende logo's die aangeven dat de warmtepompboiler over deze regeling beschikt. De warmtepompboilers die over het Duitse SG Ready logo beschikken, voldoen al zeker aan deze voorwaarde. Andere fabrikanten maken dan weer gebruik van een PV-ready logo om deze regeling aan te geven. De lijst met toestellen en logo's die aangeven dat de warmtepompboiler aan deze voorwaarde voldoet, kunnen WPP, VEA en Fluvius als hulpmiddel voor de eindklanten publiceren op hun websites.

Bij de invoering van de premie voor de warmtepompboiler, werd de voorwaarde opgenomen dat de warmtepompboiler niet in aanmerking komt voor een premie als deze geplaatst wordt nadat er een warmtepomp werd geplaatst waarvoor een premie werd verkregen. Hierbij werd er uitgegaan van het feit dat warmtepompen ook in kunnen staan voor de productie van sanitair warm water en dubbele subsidiëring moet worden vermeden. Het is echter zo dat niet elk type warmtepomp kan instaan voor de levering van sanitair warm water. Enkel die types van warmtepompen waarbij het afgiftesysteem ‘water’ bevat, kunnen sanitair warm water leveren.

In de praktijk betekent dit dus dat een lucht/luchtwarmtepomp nooit in kan staan voor sanitair warm water. In dergelijk geval, zou een investeerder in een lucht/luchtwarmtepomp enerzijds en, op een later tijdstip, een warmtepompboiler anderzijds, dan ook aanspraak moeten kunnen maken op een premie voor zowel de warmtepomp (met het oog op verwarming) als de warmtepompboiler (met het oog op sanitair warm water).

Er wordt voorgesteld dat, enkel en alleen voor lucht/luchtwarmtepompen, investeerders in lucht/luchtwarmtepompen die daarvoor een premie ontvangen ook later nog in aanmerking komen voor een premie voor een warmtepompboiler.

ARTIKEL 5, ARTIKEL 6 EN ARTIKEL 7

De “combipremie” uit artikel 6.4.1/1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 is niet langer operationeel. Er wordt dan ook voorgesteld om die bepaling op te heffen. Dit vereist parallel echter dat een aantal interne verwijzingen in titel VI, hoofdstuk IV van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden aangepast.

ARTIKEL 8

Dit artikel bevat wijzigingen aan artikel 6.4.1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

De shift naar duurzame verwarming in onze gebouwen tegen 2050 is een integraal onderdeel van de langetermijnrenovatiestrategie.

Het Regeerakkoord stelt:

“Voor woningen

- ***“Wanneer er een aardgasnet in de straat ligt, mag vanaf 2021 een bestaande stookolieketel niet meer vervangen worden. De eigenaars worden over alle mogelijke alternatieven geïnformeerd.”***
- *“Vanaf 2021 kunnen daarom geen stookolieketels meer geplaatst worden bij nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties en kan een aardgasaansluiting bij nieuwe grote verkavelingen en grote appartementsgebouwen enkel nog voor collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming.”*

Ook in het VEKP werd opgenomen dat deze premie moet worden afgeschaft:

“Vanaf 2021 kennen we geen premie meer toe voor het vervangen van een stookolieketel bij beschermde afnemers als er aardgas aanwezig is in de straat. Om de verduurzaming van de verwarming te stimuleren kennen we voor beschermde afnemers enkel nog verhoogde premies toe voor condenserende aardgasketels en warmtepompen.”

Om voormelde redenen wordt voorgesteld geen premie meer te verstrekken voor nieuw geplaatste stookoliecondensatieketels. Enkel gasgestookte condensatieketels, op aardgas dan wel propaan of butaan, geven nog recht op een premie.

Aardgas, propaan/butaan en stookolie stoten bij verbranding respectievelijk $\pm 0,202$ ton CO₂ per MWh, $\pm 0,227$ ton CO₂ per MWh en $\pm 0,268$ ton CO₂ per MWh uit. Voor stookolie en propaan/butaan moet ook rekening worden gehouden met de uitstoot t.g.v. het transport van deze brandstoffen tot bij de klant. Ten opzichte van stookolie scoort propaan/butaan beter op CO₂-uitstoot (± 15 - 18% minder), maar slechter ($\pm 12\%$ meer) ten opzichte van aardgas. Ook met dit gegeven wordt bij het vaststellen van de voorwaarden voor deze premies rekening gehouden (zie tabel).

Of een woning of woongebouw al dan niet aansluitbaar is op het aardgasdistributienet, kan eenvoudig nagegaan worden via <https://www.fluvius.be/nl/thema/aansluitingen-aardgas/aansluitbaar-op-het-aardgasnet>.

Bovendien wordt voorgesteld om de premie voor de plaatsing van een nieuwe aardgas-, butaan- of propaangestookte condensatieketel ter vervanging van een stookoliecondensatieketel te verhogen tot 2500 euro, met een maximum van 50% van het factuurbedrag incl. BTW. Tevens wordt de doelgroep voor deze premie uitgebreid tot de doelgroep van de energielening.

Dit geeft volgend overzicht:

oude ketel	nieuwe ketel	aardgasgebied	niet-aardgasgebied
aardgas	aardgas	1800 euro	niet van toepassing
aardgas	stookolie	geen premie	niet van toepassing
aardgas	Propaan/butaan	geen premie	niet van toepassing
Propaan/butaan	aardgas	1800 euro	niet van toepassing
Propaan/butaan	stookolie	geen premie	geen premie
Propaan/butaan	Propaan/butaan	geen premie	1800 euro
stookolie	aardgas	2500 euro	niet van toepassing
stookolie	stookolie	geen premie	geen premie
stookolie	Propaan/butaan	geen premie	2500 euro

In 2019 werden 835 REG-premies toegekend aan beschermde afnemers voor de plaatsing van een condensatieketel. 763 dossiers hadden betrekking op een aardgasketel, 62 dossiers op een stookolieketel, 10 dossiers op een propaanketel. Er is geen informatie beschikbaar over het aandeel van deze ketels die geplaatst werden in een gebied waar geen aardgasdistributienet aanwezig is. De gemiddeld toegekende premie voor een stookolieketel bedroeg 1749,50 euro, beperkt tot 40% van het factuurbedrag incl. BTW. De gemiddelde premie voor een propaanketel bedroeg 1682 euro, eveneens beperkt tot 40% van het factuurbedrag incl. BTW. De gemiddelde toegekende premie voor een aardgasketel bedroeg 1596 euro, eveneens beperkt tot 40% van het factuurbedrag incl. BTW.

Er werden aan de prioritaire doelgroep van de energielening in 2019 372 leningen toegekend voor de investering in een condensatieketel. Er is geen informatie beschikbaar over het aandeel van ontleners dat voor de investering ook een REG-premie aanvraag en toegekend werd noch over het aandeel van deze ketels dat geplaatst werd in aardgas- dan wel niet-aardgasgebied en of de nieuwe ketel een overstap van stookolie naar gas inhield.

Bij de overstap van stookolie naar aardgas bedraagt de aansluitingskost op het aardgasnet 200 tot 250 euro. Bijkomend moet ook de stookolietank buiten gebruik gesteld en eventueel verwijderd worden (kostprijs kan sterk variëren, 500-1000 euro). Bij het overschakelen van stookolie naar butaan- of propaangas, moet een (boven- of ondergrondse) tank geplaatst worden die kan gehuurd of aangekocht worden. De prijzen verschillen sterk voor het gekozen tanktype. Heel wat leveranciers plaatsen ook gratis een dergelijke tank.

Met voorgestelde verhoogde premie van 2500 euro, beperkt tot 50% van de investeringskosten, verlaagt de terugverdientijd, berekend met de energiewinstcalculator op www.energiesparen.be, van een nieuwe aardgascondensatieketel voor de prioritaire doelgroep van de energielening tot 9 à 10 jaar, afhankelijk van eventuele bijkomende kosten voor schoorsteenaanpassing, tankneutralisatie, gasaansluiting.

Tot slot zal Vlaamse overheid deze maatregel ook ruim moeten communiceren zodat de rechtsonderhorige de nodige toelichting en begeleiding krijgt bij het maken van een keuze voor het plaatsen van een energie-efficiënte verwarmingsinstallatie of voor het vervangen van zijn bestaande

stookolieketel door een duurzame verwarmingsinstallatie. In dit kader zal om eigenaars te ondersteunen bij hun keuze voor een duurzame verwarming ook een beslissingsboom worden uitgewerkt en aan de bevolking ter beschikking gesteld.

ARTIKEL 9

Dit artikel bevat wijzigingen aan artikel 6.4.1/5 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het betreffen aanpassingen van de REG-premies m.b.t. andere gebouwen dan woningen, wooneenheden of woongebouwen:

- Een wijziging van de voorwaarden voor de bestaande premie bij nieuw geplaatste dak- of zoldervloerisolatie. De premie voor doe-het-zelvers wordt naar de toekomst toe afgeschaft. Dit vereist echter parallel ook een wijziging aan artikel 6.4.1/4, §1, eerste lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 zodat de aldaar vastgestelde verhoging voor beschermde afnemers wordt beperkt tot eindfacturen met datum tot en met 31 december 2020.
- Een wijziging van de voorwaarden voor de bestaande premie voor door een aannemer nieuw geplaatste isolatie aan de buitenkant van een buitenmuur.
- Een wijziging van de voorwaarden voor de bestaande premie voor door een aannemer nieuw geplaatste isolatie aan de binnenkant van buitenmuren.
- Het invoeren van een nieuwe premie voor de plaatsing op een dak van fotovoltaïsche zonnepanelen met een maximaal AC-vermogen van de omvormer van 10 kVA.

Tot slot worden in de tabellen van artikel 6.4.1/5 een aantal verouderde rijen opgeheven.

De wijzigingen zijn analoog aan de voorgestelde wijzigingen voor woningen en woongebouwen.

ARTIKEL 10

In 2019 werden bijna 1300 premie-aanvragen door Fluvius geweigerd omdat de aanvraag te laat werd ingediend. 44% van de dossiers die om een algemene, niet-inhoudelijke reden worden geweigerd, voldoen immers niet aan de voorwaarde dat enkel facturen die op het moment van aanvraag maximum 12 maanden oud zijn, voor een energiepemie in aanmerking komen. Ten opzichte van het totaal aantal jaarlijkse aanvragen in 2019, werd 1,1% van de dossiers geweigerd omwille van laattijdige aanvraag. Daarnaast wordt voor een beperkt aantal dossiers de premie beperkt tot die factuurbedragen van facturen die op het moment van de premie-aanvraag maximum 12 maanden oud zijn en tot slot zal een aantal burgers geen premie aanvragen omwille van de ouderdom van de facturen.

De belangrijkste redenen waarom een premie te laat wordt aangevraagd zijn onder andere dat deze termijn niet geldt voor de renovatiepremie, waar facturen maximum 2 jaar oud mogen zijn of omdat meerdere investeringen worden uitgevoerd en men ervan uit gaat dat de verschillende premies hiervoor samen kunnen aangevraagd worden. Op dat moment is de kans echter groot dat voor sommige investeringen de aanvraag te laat komt. Hierdoor loopt de investeerder niet enkel de premie voor deze investering mis, maar vaak ook de totaalrenovatiebonus, die hem net stimuleert om de woning grondig te renoveren en dus meerdere investeringen binnen een periode van 5 jaar uit te voeren.

In het kader van de toekomstige eengemaakte renovatiepremie en rekening houdend met de invoering van de totaalrenovatiebonus waarmee grondige renovaties worden gestimuleerd, wordt voorgesteld om de geldigheidsduur van in aanmerking komende facturen te verlengen tot 2 jaar (momenteel 1 jaar) op het moment van aanvraag. Deze periode ligt in lijn met de Vlaamse renovatiepremie, wat sowieso ook duidelijker zal zijn voor de burger en geeft grondige renoveerders meer tijd om op een administratief efficiënte manier premie-aanvragen te bundelen.

ARTIKEL 11

In artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden de vergoedingen geregeld die aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders worden gegeven voor de uitvoering van de hun opgelegde REG-openbare dienstverplichtingen:

- Paragraaf 3 van dat artikel regelt specifiek de vergoedingen voor de energiescans. Aan elk type scan is sinds 2018 een verschillende maximale vergoeding toegekend, die bovendien sinds 2019 jaarlijks geïndexeerd wordt. In het geval er minder middelen beschikbaar zijn op de uitgavenbegroting dan wel het Energiefonds, voorziet het Energiebesluit van 19 november 2010 nu dat de effectieve vergoeding aan elke netbeheerder pro rata het aantal uitgevoerde scans wordt herrekend. Gelet op het feit dat de maximale bedragen per scan evenwel verschillend zijn, is een herrekening pro rata het bedrag dat overeenstemt met de maximale vergoeding van alle uitgevoerde scans billijker. Het artikel 6.4.1/12, §3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt dan ook in die zin aangepast.
- Er wordt een nieuwe paragraaf 4/2 ingevoegd m.b.t. de vergoeding aan de distributienetbeheerders voor de nieuwe premie voor fotovoltaïsche zonne-energie.
- Paragraaf 5 wordt vervangen in het licht van de nieuwe paragraaf 4/2 en de link met de Europeesrechtelijke DAEB-verplichtingen uit besluit 2021/21/EU van de Europese Commissie.

ARTIKEL 12

Er wordt in het kader van de energieleningen bepaald dat voor de werken, vermeld in 6.4.1/4, §3 van het Energiebesluit van 19 november 2010, door de ontlener van de lening die behoort tot de prioritaire doelgroep van de energieleningen de premie, vermeld in 6.4.1/4, §3, vierde lid, wordt aangewend als terugbetaling van die lening. Dit zal gebeuren aan de hand van een substitutierecht. Het energiehuis vraagt in dit geval in naam en voor rekening van die ontlener die premie bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder aan en wendt deze aan als een vervroegde terugbetaling van die lening. Dit laatste zal concreet gebeuren door storting van de premie door de elektriciteitsdistributienetbeheerder op de centrale rekening van de Vlaamse overheid van waaruit de uit- en terugbetalingen van de energieleningen gebeuren, en die door PMVZ wordt beheerd. Door middel van de gestructureerde mededeling zal de premie aan een welbepaalde lening kunnen toegewezen worden en als vervroegde terugbetaling in mindering van het uitstaand kapitaal worden gebracht.

ARTIKEL 14

Dit artikel betreft een overgangsbepaling waardoor artikel 3, artikel 4, 1° tot en met 3°, artikel 5 tot en met artikel 8, artikel 9, 1° tot en met 9° en artikel 10 voor het eerst van toepassing zijn op dossiers waarvan de eindfacturen dateren vanaf 1 januari 2021. Voor oudere dossiers (bijvoorbeeld betwiste dossiers uit 2017) blijven de oude regels van toepassing.

De substitutieregeling uit artikel 12 is voor het eerst van toepassing op dossiers waarbij zowel de energielening als de eindfacturen dateren vanaf 1 januari 2021. Het is immers niet de bedoeling om met deze bepaling in te breken op reeds lopende energieleningsovereenkomsten.

ARTIKEL 15

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2021.

ARTIKEL 16

Dit artikel betreft de uitvoeringsclausule.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft een potentiële impact op de begroting. Te weten:

- Wat het invoeren van de premie voor fotovoltaïsche zonnepanelen, en de daarmee samen hangende DAEB-vergoeding voor de distributienetbeheerders, betreft: Ruwweg 27.000 installaties per jaar zouden premiegerechtigd zijn (zie punt 2.1.1). Op basis daarvan wordt de budgettaire impact qua grootte-orde ingeschat op maximaal 27.000 installaties x gemiddeld 4 kWp x €300/kWp = €32,4 miljoen.
- Wat de wijzigingen aan de bestaande REG-premies betreft, wordt de impact op het budget voor energiepremies ingeschat op 1.354.472 euro (zie bijlage voor details). Artikel 6.4.1/12, §4/1 bepaalt dat de uitgaven voor premies toegekend voor de warmtepompboiler volledig vergoed worden vanuit de algemene uitgavenbegroting, het Energiefonds of het Klimaatfonds. Voor alle andere REG-maatregelen waarvoor een premie wordt toegekend en waarvoor in dit besluit wijzigingen aan voorwaarden of premiehoogte worden voorgesteld, bepaalt 6.4.1/12, §2 dat de minister jaarlijks het bedrag kan bepalen dat vanuit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap en het Energiefonds voor dat jaar beschikbare middelen wordt voorzien voor vergoeding van de netbeheerders. Het gedeelte dat niet op deze manier wordt vergoed, wordt verrekend via de nettarieven.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 7 mei 2020. Het advies is als bijlage 2 toegevoegd. De Inspectie van Financiën stelde over dit ontwerpbesluit dat in de initiële nota aan de Vlaamse Regering geen melding werd gemaakt van de budgettaire aanrekening van de voorgestelde uitgaven en de effecten op de nettarieven.

De nota aan de Vlaamse Regering vermeldde wel degelijk dat voor de financiering van de PV-premie aan de distributienetbeheerders een DAEB-vergoeding zal worden uitgekeerd.

Sinds de invoering van de REG-ODV in 2002 worden de hiermee gepaard gaande kosten die niet worden vergoed door de overheid via de energiefactuur gefinancierd.

In de energiebegroting worden vergoedingen aan de netbeheerders gefinancierd via zowel de algemene uitgavenbegroting (op limitatieve kredieten geopend door het Vlaams Parlement) als via het Energiefonds (begrotingsfonds) waar uitgaven mogelijk zijn op basis van de eigen ontvangsten die dergelijk fonds realiseert. Belangrijkste ontvangsten van het Energiefonds zijn deze uit de energieheffing en de supercapregeling. Voor begrotingsfondsen worden in begrotingsdecreten enkel ramingen opgenomen aangaande hun inkomsten en uitgaven.

De machtiging aan de Vlaamse Regering van uitgaven op het Energiefonds ter financiering van openbaredienstverplichtingen is geregeld in artikel 3.2.1. van het Energiedecreet. Dat artikel machtigt de Vlaamse Regering (zie hierna onderlijnd) om de beschikbare kredieten van het Energiefonds in te zetten (inclusief het toekennen van subsidies) voor de uitvoering van haar energiebeleid, in het bijzonder voor de financiering van de VREG, van de openbaredienstverplichtingen inzake energie, voor haar sociaal energiebeleid, haar beleid inzake het rationeel energiegebruik, haar beleid inzake warmte-krachtkoppeling, haar beleid inzake de hernieuwbare energiebronnen alsmede voor de financiering van energierelateerde kosten van de Vlaamse overheid.

De 32,4 miljoen euro die wordt voorzien voor de vergoeding van de nieuwe PV-premie kan worden aangerekend op begrotingsartikel QE0-1QEE4KG-WT (financiering groenestroomdoelstellingen) van het Energiefonds. Op deze post worden momenteel andere vergoedingen aangerekend ter financiering van groenestroomdoelstellingen (afbouw van het certificatenoverschot). Volgens de huidige inschattingen kunnen met het budget van 32,4 miljoen euro alle kosten van de PV-premies worden gedekt en moeten geen kosten in de tarieven worden verrekend.

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 2 juni 2020 en is als bijlage 3 toegevoegd.

B. ESR-TOETS

Dit ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen bijkomende impact op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is derhalve niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Conform artikel 7.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat de rechtsgrond vormt voor de artikelen 1 t.e.m. 5 van het ontwerpbesluit, moet het ontwerpbesluit voor advies worden voorgelegd aan de VREG.

De Vlaamse minister bevoegd voor de energie wordt echter gemachtigd om te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst, en om in dat geval over voornoemd ontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde advies geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies.
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over het ontwerpbesluit, vermeld in 1°, het advies van de VREG in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.
3. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,
4. te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. (Bijlage 1) het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies.
2. (Bijlage 2) het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 7 mei 2020;
3. (Bijlage 3) het begrotingsakkoord d.d. 2 juni 2020.